N°. 57. 1859.

Bredasche Courant.

ZONDAG 17 JULIJ

De KOMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Noordbrabant*;

Gelet op de missive van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6. District (*Noordbrabant*) van den 30. Junij ll., n°. 1401;

Brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat voor de uitvoering van dringend noodzakelijke herstellingen en vernieuwingen aan de sluizen n°. 1, 4 en 11 der Zuid-Willemsvaart, gelegen bij 's Bosch, Veghel en Someren, van en met den 18. Julij eerstkomende tot den 28. Augustus daaraanvolgende, de Schepen of Vaartuigen aan Sluis n°. 11 onder Someren of aan Sluis n°. 4 bij Veghel, dagelijks op geene andere tijdstippen zullen kunnen worden doorgeschut dan: des morgens tot vijf uren, des middags tusschen twaalf en een uur, en des avonds na half zeven uren den geheelen nacht door, tot den daarop volgenden morgen ten vijf ure.

De Schuttingen aan Sluis n°. 1 in het Bossche Broek, zullen, in verband met de werkzaamheden aldaar, zooveel doenlijk onafgebroken zoo min mogelijk ten nadeele van de scheepvaart plaats hebben.

's Hertogenbosch, den 11. Julij 1859.

De Kommissaris des Konings voornoemd,
P. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN.

PUBLICATIE.

De BURGEMEESTER van *Breda*, brengt bij deze ter kennisse van het algemeen dat de inlevering der stembriefjes voor de Verkiezing van vijf Leden van den Gemeenteraad, ter vervanging van de Heeren Mr. *J. F. C. J. de Roy*, Mr. *L. D. Storm* (overleden), *E. J. A. Kerstens*, *J. C. van Mierlo HEz.* en *A. H. Kuppens*, allen welke, volgens den bestaanden rooster, op den 1. September 1859 moeten aftreden, zal aanvangen op Dingsdag den 19 Julij aanstaande, ten Raadhuize alhier, des morgens ten 9 ure, met uitnoodiging op de kiezers dezer gemeente om hunne Stembriefjes binnen den bepaalden tijd in te leveren, als kunnende na vijf ure geene briefjes meer worden aangenomen, dan van de zich alsdan in de zaal bevindende kiezers, en worden dezelve tevens opmerkzaam gemaakt op de volgende bepalingen der kieswet, omtrent het Stemmen voorgeschreven, te weten:

Dat het Stembriefje schriftelijk ingevuld door den Kiezer in persoon in de Stembus moet gestoken worden.

Dat geen ander briefje dan dat, hetwelk hem is toegezonden, en van het gemeentezegel voorzien is, mag worden gebruikt.

Dat het briefje niet onderteekend mag zijn, en geene andere briefjes omvatten of daaraan opzettelijk zijn vastgehecht, terwijl alle afwijkingen van deze voorschriften, en van hetgeen verder bij art. 61 der wet is vermeld, het stembriefje van onwaarde zoude maken.

Met kennisgeving verder, dat de opening der stembriefjes zal plaats hebben op den daaraanvolgende dag, zijnde Woensdag den 20 Julij, mede ten Raadhuize, aanvangende des morgens ten 9 ure, in het bijzijn van alle kiezers, die daarbij verlangen tegenwoordig te zijn.

Breda, *den* 14. *Julij* 1859.

J. MASTBOOM.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Breda*, brengen bij deze ter kennisse der ingezetenen, dat de kohieren wegens den Hoofdelijken Omslag dezer Gemeente over het dienstjaar 1859, bij besluit van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie van den 8sten Julij 1859, G, N°. 67, zijn goedgekeurd, en aan den Gemeente-Ontvanger ter invordering zijn uitgereikt.

Breda, den 14. Julij 1859.

De Burgemeester
(*get.*) J. MASTBOOM.
De Secretaris,
(*get.*) L. D. G. TEYCHINÉ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Breda*, gelet op art. 7 der Verordening, vastgesteld den 11den December 1858 Lit. B, waarbij het ongeoorloofd is verboden om in de Haven, Grachten of andere Vaarwateren dezer Gemeente, (het zoogenaamde Rozenboschje hieronder begrepen,) te zwemmen of zich te baden.

Herinneren bij deze een ieder aan die bepaling; met waarschuwing dat de Commissaris en de Agenten van Politie zijn gelast op de nakoming daarvan toe te zien, en bij elke overtreding de bedreigde straf toe te passen.

Breda, den 15. Julij 1859.

J. MASTBOOM, *Burgemeester.*
L. D. G. TEYCHINÉ, *Secretaris.*

Frankrijk.

PARIJS, den 13den Julij.

De tijding van het sluiten des vredes is Dingsdag kort na den middag aan de Parijsche effectenbeurs aangeplakt en door het geschut van het Invaliden-gesticht aan de bevolking verkondigd. Zij was voor allen eene verrassing, zelfs voor het ministerie van buitenlandsche zaken, hetwelk daarvan, naar gemeld wordt, eerst door de vreugdeschoten verwittigd werd. Doch volgens onderscheiden berigten voldoen de vredesvoorwaarden niet aan aller verwachting; sommige dagbladen komen daarvoor uit; gedachtig aan 's Keizers verklaring dat Italie tot aan de Adriatische Zee vrij zou worden, hadden zij niet verwacht dat Venetie in het bezit van Oostenrijk zou blijven. Er zijn er zelfs die vreezen dat in Italie de heethoofden niet in die voorwaarden zullen berusten. Maar het *Journal des Débats* doet opmerken dat de vijandelijkheden zijn gestaakt voor dat Verona en Venetie vermeesterd zijn, en dat het alzoo te verwachten was dat Oostenrijk voorwaardelijk in het bezit van het Venetiaansche zou gelaten worden.

— De *Moniteur* behelst eene proclamatie, die de Keizer den 12den te Valeggio aan het leger gerigt heeft, en waarin gezegd wordt: dat het hoofddoel van den oorlog bereikt is; dat de Italianen voor het eerst eene zelfstandige natie zullen uitmaken: dat Venetie, wel is waar, aan den Oostenrijkschen schepter onderworpen blijft, maar als zoodanig eene provincie van Italie zal wezen; dat Frankrijk, door de toevoeging van Lombardye aan Piemont, eenen magtigen bondgenoot aan zijne zijde verkrijgt; dat de Italiaansche gouvernementen, die buiten de nationale beweging gebleven zijn, herinnerd zullen worden aan de noodzakelijkheid om hervormingen in te voeren; dat Italie voortaan zijn eigen meester zal zijn, maar het dan ook aan zich zelf te wijten zal hebben, wanneer het niet geregeld vooruitgaat in vrijheid en orde. Ten slotte wordt gezegd, dat de troepen weldra met roem bedekt naar Frankrijk terug zullen keeren, daar aan den oorlog een einde gemaakt is, omdat destijds eene uitbreiding dreigde te erlangen, die niet meer in evenredigheid stond tot de belangen van Frankrijk.

— Naar hetgeen van de vredesvoorwaarden reeds bekend, is geworden, zullen Toscane, Parma en Modena aan hunne oude souvereinen worden terug gegeven. Een van de Parijsche berigtgevers der *Indépendance Belge* meent te weten dat die teruggave niet onvoorwaardelijk zal geschieden, maar onder bedingen welke aan de bevolking dier landstreken hervormingen, een goed bestuur en redelijke vrijheid verzekeren.

— Volgens alhier ontvangen berigten uit het Fransche hoofdkwartier in Italië, moet de eerste ontmoeting der beide Keizers te Villafranca zeer hartelijk zijn geweest. De eerste opwelling der beide Vorsten was elkander de hand toe te reiken, maar Keizer *Napoleon* zou toen gezegd hebben: »Sire, ik ben tot u gekomen met loyale en hartelijke gevoelens, welke gij ongetwijfeld zult deelen. Omhelzen wij elkander.«

De bijeenkomst heeft nagenoeg den geheelen dag geduurd. Het spreekt van zelf dat men voor al hetgeen omtrent de bijzonderheden daarvan verhaald wordt niet kan instaan. Zoo verzekeren sommigen vrij stellig dat er niets zou veranderd worden ten opzigte van de souvereiniteit der andere Italiaansche Staten, andere erkennen de mogelijkheid daarvan, maar beweren dat in het bestuur wel degelijk veranderingen zullen plaats grijpen, en dat zij die meenen dat alles in Italie bij het oude zal blijven zich zeer bedriegen.

Hoe 't zij, toen het onderhoud was afgeloopen, waarin over het lot van Italie werd beslist, heeft de jonge Keizer van Oostenrijk, zich tot de officieren van zijn gevolg wendende, luide zijne sympathie voor Keizer *Napoleon* te kennen gegeven, en hen uitgenoodigd zich met hem te vereenigen in den kreet van leve de Keizer der Franschen.

— Te Milaan is heden (den 14den) eene proclamatie van Koning *Victor Emmanuel* aan de bevolking van Lombardye uitgevaardigd waarin het volgende gezegd wordt:

»De hemel heeft onze wapenen gezegend. Met de krachtige hulp van onzen grootmoedigen en dapperen bondgenoot, Keizer *Napoleon*, zijn wij in weinige dagen, na overwinning op overwinning behaald te hebben, op den anderen oever van den Mincio gekomen. Thans keer ik onder u terug om u de heugelijke tijding mede te deelen dat de hemel onze wenschen verhoord heeft.

»De wapenstilstand is gevolgd door de onderteekening van vredespreliminairen, welke aan de bevolking van Lombardye hare onafhanke-

lijkheid verzekeren, volgens den zoo herhaaldelijk door u geuiten wensch. Gij zult voortaan met onze oude staten eene eenige en vrije familie vormen. Ik neem uw lot onder mijn bestuur en, overtuigd van bij u die medewerking te ondervinden welke in een staat noodig is om een nieuw bestuur te vormen, zeg ik tot u: Bevolking van Lombardye, stelt vertrouwen op uwen Koning, hij zal er naar streven, op hechte en duurzame grondslagen het geluk te vestigen van die landstreken welke de hemel aan zijn bestuur toevertrouwt.'

— Men heeft hier een telegrafisch berigt uit Turijn ontvangen, inhoudende dat de graaf *Cavour* zijn ontslag heeft aangeboden en dat het door den Koning is aangenomen, die daarop den graaf *Arese* met de zamenstelling van een nieuw Ministerie belast heeft.

Volgens het dagblad *Opinione* heeft graaf *Cavour* zijn ontslag als Minister verzocht, omdat de thans door de beide Keizers onderteekende vredes-preliminairen niet strooken met het Keizerlijk oorlogs-manifest.

— De heer *d'Azeglio* heeft zich als commissaris van het Sardinische gouvernement naar den Kerkelijken Staat begeven en is den 11den dezer te Bologna aangekomen en er door de bevolking met geestdrift ontvangen. De militaire zending, waarmede hij door zijn gouvernement belast is, strekt zich uit over de legatiën Ferrara, Bologna, Ravenna en Forli tot aan Cattolica, dat is tot aan de grenzen van de Romagna.

Blijkens berigten uit Rome van den 9den dezer werd aldaar verzekerd, dat Spanje, Portugal en Napels den Paus den bijstand van hunne troepen tot herstel van het pauselijk gezag in de Legatiën hadden aangeboden, en dat de kardinaal *Antonelli* aan den Sardinischen zaakgelastigde te Rome reispassen had willen zenden, maar dat deze stap door andere kardinalen tegengehouden en op hunnen aandrang uitgesteld was.

— Blijkens brieven uit Bologna van 8 Julij was aldaar toen eene krijgsmagt van tien of twaalf duizend man vereenigd, deels uit Toscaansche en Romeinsche vrijwilligers en deels uit reguliere troepen van het Sardinische leger bestaande, en brandende van begeerte om zich met het pauselijke krijgsvolk te meten. Men meende dat het tot eene botsing en alzoo tot openbaren oorlog tusschen Sardinie en den Kerkelijken Staat zou komen, indien het pauselijke gouvernement zijne troepen verder naar de Romagna liet oprukken.

— Ten einde de oorlogsuitgaven verder te kunnen bestrijden heeft het Sardinische gouvernement besloten tien opcenten te leggen op het meerendeel der directe en indirecte belastingen, welke in het Koningrijk en in de daaraan laatstelijk gehechte gewesten geheven worden, zullende deze opcenten naar raming eene som van achttien millioen francs voor de schatkist afwerpen. Het daartoe strekkende besluit is te Turijn in het officiele dagblad uitgevaardigd, een paar dagen vóór het sluiten van den vrede.

Duitschland.

FRANKFORT, den 14den Julij.

De *Pruissische Zeitung* berigt dat ten gevolge van het sluiten des vredes heden aan de op marsch zijnde troepen bevel is gezonden om op de standplaatsen, waar zij zich thans bevinden, te blijven.

— De half-officiele *Oesterreichische Correspondenz* deelt het volgende mede aangaande de vredespraeliminairen: Oostenrijk en Frankrijk zullen de oprigting begunstigen van eene Italiaansche confoederatie, tot welke Oostenrijk toetreedt. Lombardye wordt tot aan de linie van den Mincio afgestaan. Mantua, Peschiera en Borgoforte benevens het geheele Venetiaansche gebied verblijven aan Oostenrijk. De Vorsten van Toscane en Modena keeren naar hunne staten terug. Er wordt eene algemeene amnestie uitgevaardigd.

— De Keizer heeft den 12den te Verona eene dagorder aan het leger gerigt, waarin onder anderen het volgende voorkomt: Voor de heiligheid der verdragen, bouwende op de geestdrift der volken, op de dapperheid des legers en op natuurlijke bondgenooten, heb ik den strijd aanvaard. Zonder bondgenooten gebleven zijnde, wijkt Oostenrijk voor de ongunstige politieke omstandigheden. Aan de volken wordt de hartelijkste dank toegebragt, gelijk mede aan het leger, hetwelk op nieuw heeft getoond hoe onvoorwaardelijk de Keizer bij toekomstige oorlogen op hetzelve rekenen kan.

Belgie.

BRUSSEL, den 15den Julij.

De Brusselsche dagbladen van gisteren berigten geruchtsgewijze, dat het plotselinge herstel des vredes verandering in de maatregelen van het Belgische ministerie van Oorlog zal brengen. Naar gezegd wordt, zal de in het kamp van Beverloo te vereenigen krijgsmagt minder talrijk zijn dan aanvankelijk bepaald was, zullen de miliciens weêr naar huis gezonden worden, en er is afgezien van het voornemen om na den afloop van den oogst eenige ligtingen van vroegere jaren onder de wapenen te roepen.

— Te Luik heeft Donderdag een verschrikkelijke brand gewoed in de fabriek van wapens van de heeren *Ancion en Comp*. De gebouwen met alles wat zij bevatten, machines, 8000 geweren, die op het punt waren van afgeleverd te worden, enz., zijn eene prooi der vlammen geworden. De schade wordt op een millioen francs begroot; de gebouwen en werktuigen waren tegen brandschade verzekerd.

Nederlanden.

BREDA, den 16den Julij.

Door de vergaderingen der Prov. Staten zijn, tot leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal verkozen, in Gelderland: de heeren jhr. Mr. *C. E. J. F. van Nispen van Pannerden* en Mr. *C. H.* baron *van Rhemen van Rhemenshuizen*; in Zuidholland: de heeren *A. van Weel Dz.* en Mr. *P. Loopuyt*; in Noordholland: de heeren jhr. *C. Hartsen* en *F. van der Oudermeulen*; in Zeeland: de heer *J. Fransen van de Putte*; in Friesland: de heer jhr. Mr. *F. J. J. van Eysinga*; in Overijssel: de heer Mr. *J. D. C.* baron *van Heeckeren van Wassenaer tot Twickel*; in Groningen: de heer Mr. *J. J. Cremers*.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag heeft de heer *van Hoëvell* de door hem aangekondigde interpellatie gehouden betrekkelijk de uit Oost-Indie laatstelijk ontvangen berigten, met betrekking tot de in Banjermassing ontstane onlusten en aldaar gepleegde gruwelen. Hij schetste in den aanvang zijner rede den toestand van den Indischen Archipel en de moeijelijkheden waarmede het Indische bestuur, naar hij meende, door eigen toedoen, te worstelen had. Men zou aldaar, gelijk hij opgaf, ongelukkig zijn in de keuze van ambtenaren, geroepen om gewigtige betrekkingen te bekleeden, en handelingen plegen, die er toe leiden moesten om gebrek aan overeenstemming tusschen den Minister van Kolonien en den Gouverneur-Generaal te doen ontstaan. Als gevolg van den geest van ontevredenheid die in die streken zich meer en meer openbaarde, wees hij op de noodzakelijkheid waarin men zich in den laatsten tijd bevonden had, om menigvuldige expeditien uit te zenden tot herstel van aangerand gezag. Meer bepaaldelijk behandelde hij die tegen Boni gerigt, welker uitslag hij als geheel onvoldoende aanmerkte. Het gebeurde te Banjermassing ging hij in bijzonderheden na, en vroeg of de opstand aldaar niet te voorkomen ware geweest, of het plaatselijke bestuur vóór en bij den opstand zijn pligt had gedaan, of de Gouverneur-Generaal niet buiten den resident om aangaande het gevaar gewaarschuwd was geweest. Het doel waarmede hij zijne interpellatie deed, verklaarde hij, was tweeledig: vooreerst om te weten of de Minister de Kamer gerust kon stellen, door haar te overtuigen dat de toestand in Indie naar wensch was; ten tweede om, in het tegenovergestelde geval, den Minister aan te sporen alsdan tot het nemen van krachtige maatregelen over te gaan.

De Minister van Kolonien zeide het eerste deel der rede van den vorigen spreker niet te zullen beantwoorden, als bevattende dit meer diens eigen beschouwingen over het Indisch bestuur; willende hij echter door zijn stilzwijgen niet geoordeeld worden de geuite meeningen over dat bestuur te beamen. Zich bij het onderwerp der interpellatie bepalende, toonde de Minister aan, dat de laatste gebeurtenissen in Indie geen gevolg waren geweest van weifeling en gebrek aan veerkracht bij de Regering, maar dat de oorzaken daarvan hooger op te zoeken waren. De redenen waren vooral de indruk van de voorvallen in Britsch Indie op de bevolking in den Indischen Archipel; de moeijelijkheden ondervonden en nog ondervonden wordende bij de pogingen om het Nederlandsche gezag op de buitenbezittingen uit te breiden; de toeneming van bedevaartgangers naar Mekka, die terugkeerende, zich beijverden om onlusten aan te stoken. Over al de laatstelijk ondernomen expeditien tegen opstandige streken wilde de Minister niet gewagen. Hij bepaalde zich bij die van Boni, welke door de handelingen dier plaats noodig was gevonden. Zelf gewenscht hebbende dat die nu geen plaats gehad hadde, misbillijkte hij het gebeurde echter niet. De zaak was niet als mislukt te beschouwen, daar twee hoofdplaatsen waren ingenomen, en de Vorstin genoodzaakt was geworden de wijk naar elders te nemen, verheugende het hem te kunnen berigten dat, naar hij vernomen had, zich verschijnselen hadden opgedaan, die moesten doen hopen dat toenadering van de andere zijde gewenscht werd. De staatkunde in Indie te volgen vredelievend moetende zijn, wenschte hij dat die hoop zich mogt verwezenlijken.

Omtrent de gebeurtenissen te Banjermassing deelde hij mede eerst heden morgen de omstandige berigten te hebben ontvangen. De opstand was eensklaps uitgebroken, en bleek uit uitgebreide verklaringen te bestaan. De oorzaken daarvan moeten gezocht worden; 1°. in de regeling der troonsopvolging van den laatsten Sultan, eene moeijelijke zaak in het algemeen, die bij elke gelegenheid tot onlusten kan aanleiding geven. 2°. in de godsdienstdweeperij der teruggekeerde Mekkagangers die in de onlusten de aanvoerders zijn geweest. Op deze laatsten moet vooral het oog gehouden worden, zijnde daaromtrent maatregelen genomen, niet vatbaar om openbaar te maken, maar dienende en reeds gediend hebbende tot leiddraad bij zekere eventualiteiten.

Aangaande de slotvragen tot hem gerigt, merkte hij op, dat hij de Kamer de geruststelling kon geven dat de Regering waakte en handelde, maar dat hij haar niet zoo volkomen gerust kon stellen ten aanzien van den geest der bevolking op de buitenbezittingen, waarvoor men steeds op zijne hoede moest wezen, hetgeen het bestuur zich tot een pligt zou stellen niet uit het oog te verliezen.

De heer *Duymaer van Twist* behandelde de oorzaken welke de Minister had opgegeven als gestrekt hebbende om expeditien in den laatsten tijd noodig te maken. Hij geloofde niet dat de invloed van het gebeurde in Britsch Indie zoo groot was geweest; waarschuwde tegen de gevolgen eener te spoedige uitbreiding van het Nederlandsch gezag, en gaf als zijne meening te kennen dat de bedevaartgangers, waaromtrent hij zelf genoodzaakt was geweest, eene nieuwe verordening in te voeren, niet overal aanstokers van onlusten waren.

Daar de ontvangen inlichtingen aan den heer *van Hoëvell* niet voldoende voorkwamen, gaf hij den wensch te kennen om later, als de Minister den inhoud der ontvangen berigten en bijzonderheden zou kennen, op de zaak terug te komen.

Nadat de Minister den heer *Duymaer van Twist* te kennen had gegeven dat hij dezen afschriften zou doen toekomen van stukken rakende het door hem behandelde onderwerp, om daarvan dat gebruik te maken dat deze in verband met het belang van den Staat noodig zou achten, nader aangetoond had dat de bedoelde regeling van troonsopvolging had plaats gehad op verlangen van den overleden Sultan, en nog eene inlichting gegeven had op eene vraag van den heer *van Hall*, die wenschte te weten, of de persoon die den Gouverneur-Generaal gewaarschuwd had, niet dezelfde was die omtrent de uitbarsting zich volkomen gerust gevoelde, werd de discussie over deze interpellatie gesloten verklaard.

— Bij Koninklijk besluit van den 9den Julij 1859, n°. 56, is aan *H. Bouman*, emeritus hoogleeraar in de godgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Utrecht, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van *f* 3283 's jaars.

— Door Z. M. is reeds vroeger bepaald dat de troepen in het kamp te Zeist in twee brigades zullen verdeeld zijn, de eerste onder hoofdkommando van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, de tweede onder opperbevel van den generaal-majoor baron *van Geen*. Thans verneemt men dat de 1ste brigade zal bestaan uit de 1ste, 2de en 3de bataillons van het 1ste reg. infanterie, onder kommando van den kolonel *C. H. Happé*, kommandant van gemeld regiment, alsmede uit de 2de en 4de batt. van het 5de reg., en het 3de bat. van het 8ste regiment infanterie, onder kommando van den kolonel *J. F. Scharten*, kommandant van laatstgemeld regiment. De tweede brigade zal bestaan uit de 1ste, 3de en 4de bataillons van het 6de regiment, en het 4de bataillon van het 7de regiment infanterie, onder kommando van den kolonel *W. J. Knoop*, kommandant van het 6de regiment infanterie.

— Blijkens een door het Departement van Finantien gegeven overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de maand

Julij jl. is die geweest *f* 3,463,252,66, terwijl de raming bedroeg *f* 4,737,382,42, en de opbrengst over Junij 1858 *f* 3,784,509.45°. Over de zes eerste maanden van dit jaar is de opbrengst geweest *f* 26,699,503.13 de raming bedroeg *f* 28,424,294.52 en de opbrengst over het eerste halfjaar 1858 *f* 27,400,519.29°.

— In de *Rotterdamsche Courant* leest men:

»Sommige dagbladen hebben dezer dagen melding gemaakt van een adres door de docenten der Delftsche Akademie aan Z. M. den Koning ingediend, ter gelegenheid der benoeming van den majoor *Keurenaer* tot directeur dier Akademie. Thans kunnen wij met zekerheid berigten dat het adres noch geteekend noch ingezonden is. Het plan daartoe moet van een enkel persoon zijn uitgegaan, en het adres door diens tusschenkomst aan de dagbladen zijn toegezonden, daar hij in de meening moet verkeerd hebben, dat men zich zeker met zijn plan zou vereenigen. De docenten echter hebben voorzigtigheidshalve gemeend zich van de teekening van het adres te moeten onthouden.

— In den nacht van Zaturdag op Zondag heeft te Zaandam, Oostzijde, een hevige brand gewoed, waardoor zes huizen een prooi der vlammen werden, waarvan een niet verzekerd.

Aan het volgend ons ingezonden stuk, in het belang en ter regter waardering van een der bloeijendste en nuttigste inrigtingen dezer Stad geschreven, verleenen wij bereidvaardig eene plaats.

TENTOONSTELLING OP HET TEEKEN-INSTITUUT.

Mijnheer de Redacteur,

Wilt gij mij de dienst doen, om, voor een goed en nuttig doel, een plaatsje in uwe courant in te ruimen?

Zie hier wat het is:

Ik en velen met mij, hebben dit jaar het Teeken-Instituut bezocht. Weet gij wat wij daar gezien hebben? Mannen van 30 en meer jaren, tot kinderen van twaalf, 160 in getal, allen werkzaam, alle vol ijver, alle strevende om zich te beschaven, zuigende door elke porie gevoel voor het schoone en den goeden smaak in; en dat niet pratende, niet door het aanhooren van altijd onvruchtbare redevoeringen, maar door zelf te werken, door zelf voort te brengen. Er was in die doodstille zalen een geest van werkzaamheid, orde en ijver waarvan men zich geen denkbeeld kan vormen, wanneer men het niet zelf gezien heeft. Wij hebben alles met de hoogste belangstelling nagegaan, van de eerste lijnen, door de bevende hand van den beginnenden leerling voortgebragt, tot de hoogste klasse, waarin elke leerling zijn eigen individuele opvatting van het voorbeeld, op eigen en zelfstandige wijze teruggeeft, hier, door het maken van eene teekening naar een gebeeldhouwd voorwerp, daar, omgekeerd, door het vormen van een verheven beeldwerk, naar eene plaat. Gij moet het zelf gaan zien, hoe goed die voortbrengselen zijn, Mijnheer de Redacteur, want eene beschrijving zou, zelf zonder het te willen, naar een bluf lijken. En dat zou hier, zoo als bijna alles wat in zich zelf goed is, meer kwaad dan goed doen. De naakte eenvoudige waarheid, voor iedereen en alle dagen te zien, zal de waarde van die instelling meer doen uitkomen, dan de beste beschrijving doen kan. — En weet gij wie dat zijn, die daar zoo stil en zoo ernstig doorwerken? Dat zijn nijverheidsgezellen, ambachtslieden, hier en daar met een jong heertje afgewisseld. Gij moet er dan ook niet uitsluitend eene kweekschool voor jonge kunstenaars zoeken; men is er wel wijzer: het is voornamelijk de kunst toegepast op de Industrie die daar geleerd wordt; de kunst grijpende in het dagelijksch leven, de theorie en de hoogeschool der Nijverheid. Kunstenaars kunnen in geen kleine steden gevormd worden; die moeten, na dat zij hier de beginselen zijn doorgeworsteld, naar Akademiën, om goede en ernstige studiën te maken.

En dat alles is voor een ieder toegankelijk. Ieder kan komen die wil. De Gemeente-Raad, heeft, met eene vrijgevigheid, waarvoor men niet genoeg dankbaar kan zijn, het bezoeken der lessen geheel gratis gesteld. Men moet bekennen, dat het lofwaardig is, en er wordt gebruik van gemaakt, dit verzeker ik u. Behalve de stedelingen, staan daar elken winter avond, en somtijds met een weêr, dat gij Mijnheer de Redacteur huivert om uit te gaan, de leerlingen uit Ginneken, Princenhage, Teteringen, en zelfs van Terheiden voor de deur.

Jaarlijks na afloop van den Cursus, wordt er naar prijs gedongen. Dan houden alle lessen op, en de leerlingen staan geheel op zich zelven. Hetgeen zij dan voortbrengen is natuurlijk niet zoo goed als gedurende den cursus, want me missen de gedachten van den meester, en het eigen geest is dan ook niet zoo zeker van hun ernstige en moeijelijke studie noodig is.

Het is het werk der prijsdinging van den afgeloopen Cursus dat nu tentoongesteld is.

Daarover zal ik u niet spreken. Dat prijst zich zelf. Ik noodig u uit om dat te gaan zien, altijd met de bijgedachten, dat het schoone en goede dat gij daar zien zult, grootendeels het werk van nijverheidsgezellen is.

Ik had intusschen in uwe courant gelezen, dat er geene termen waren om de prijzen uit te deelen. Daarvan begreep ik niets. Vroeger, toen het Instituut niet in de schaduw kon staan, van wat het nu is, gebeurde dat jaarlijks! Ik heb dadelijk gaan onderzoeken, en zie hier wat er van de zaak is.

Vroeger, ja, toen was het geheel wat anders. De leerling begon met het teekenen van neus en oogen, en langzaam van klasse tot klasse opklimmende, was hij na eenige jaren in de Pleisterklassen. Daarvan was nu natuurlijk elk jaar, de klasse kon goed of kwaad zijn, een de beste en die kreeg de Koninkl. Medaille. Dit liep af als van een leijen dakje, het was dood eenvoudig en kon zoo ten eeuwigen dage hebben blijven voortgaan. Maar die dat zoo wilde, rekende zonder dien lastigen Directeur, die nu maar niet kon besluiten om het hekken altijd aan denzelfden stijl te laten hangen, en terwijl overal in de rondte, de kunst dagelijks nieuwe en prachtige vormen voor de Nijverheid schiep, hier in Breda alles maar denzelfden gang te laten gaan. In plaats van de kleinsteedsche slaapmuts over de ooren te trekken en bij het zalige geloof, dat er natuurlijk niets zoo goed is, als ons eigen klein stadje, rustig in te dommelen, ging hij bijna jaarlijks in Holland, België, Frankrijk enz. de plaatsen bezoeken, waar de Nijverheid het hoogste bloeit, bezocht de oefenscholen, waarin de mannen gekweekt werden, die al die heerlijke voortbrengselen gemaakt hadden, en kwam zonder veel moeite tot de overtuiging, dat wij bitter achter blijven, en dat, wilde men in Breda de Nijverheid naar de hoogte halen, de kunst haar krachtig de hand moest geven. En in eene stad die geen der talrijke hulpbronnen, van eene groote hof-, handel- of zeeplaats heeft, beteekent het voorthelpen der Nijverheid zooveel als aan honderde jongelieden een werkkring en daardoor braaf en gelukkig leven bezorgen. Maar dan moeten zij ernstig in de rigting van hun vak beschaafd worden, zelf denkende en tegelijk altijd voortgaande personen zijn, en daar dit alleen door de beoefening der kunst kon verkregen worden, was daardoor een groot gedeelte der taak afgebakend, die het Instituut te Breda te vervullen had.

Dit alles zal u duidelijk en eenvoudig voorkomen, Mijnheer de Redacteur. Gij moet u intusschen niet verbeelden, dat het zoo gemakkelijk in te voeren was. Hier stootte men op de dofste onverschilligheid, daar integendeel op den onbekookten ijver van een soort van liefhebbers, die de kleingeestigste opvatting van de kunst hadden, op eene andere plaats tegen Papa's, die naïf weg geloofden dat hunne zonen alle geboren geniën waren en maar moesten willen om Rafaëls te zijn. Deze beide laatsten konden er niets van hooren, dat op het Instituut eene zoo ruime plaats aan de Nijverheid werd ingeruimd. Al die tegenwerking was dikwijls bitter ontmoedigend, en er behoorde eene diepe overtuiging toe om langzaam, maar voortdurend in dezelfde gedachten voort te gaan, en met de kleinstmogelijke middelen de eene klasse voor en de andere na te scheppen. Eindelijk zegevierde toch het gezond verstand en de schoone vruchten kunt gij nu op de tentoonstelling gaan zien. Het ergste voor de nog bestaande liefhebbers van den ouden stijl is nu, dat de Commissie, volgaarne de pogingen van den Directeur ondersteunt; de Leeraar, die ook alles behalve slaperig is, hen met hart en ziel helpt, en zij al de leerlingen het hoofd zoo op hol maken, dat allen vooruit willen en den neus optrekken tegen de achtenswaardige pruiken die hen achter willen houden.

Maar daardoor is nu natuurlijk op het Instituut veel veranderd. Hetgeen vroeger het geheel was, is nu slechts een gedeelte en vormt de eerste Afdeeling: het teekenen van het figuur. Ten behoeve der Nijverheid is er nu bijgekomen: Eene afdeeling voor het teekenen van Ornamenten met 4 Klassen, en eene Afdeeling voor het Boetseren met 2 Klassen. In plaats van *eene* zijn er dus nu drie Afdeelingen, en in elke Afdeeling is eene klasse, die bij het concours naar den hoogsten prijs dingt. En er is maar over *eene* Koninklijke Medaille te beschikken. Staat nu het voortgebragte kunstwerk in die drie klassen in waarde gelijk, dan krijgt die der 1° Afdeeling om het veel moeijelijker der studie, de Koninklijke Medaille. Dit is tot nu toe altijd zoo geweest.

Dit jaar nu, zijn weder de voortgebragte werken, door eene Commissie van kunstenaars beoordeeld en is bevonden:

Dat de teekening na het Pleisterhoofd, eene fraaije teekening is, beter zelfs, dan de grootste helft der teekeningen waaraan vroeger de Koninkl. Med. is toegekend.

Maar dat de teekening naar het Pleister Ornament in de tweede Afdeeling en het geboetseerde stuk naar plaat in de derde zoo uitstekend goed zijn, dat er niet aan mag gedacht worden om aan deze eene mindere belooning te geven dan aan de teekening der 1° Afdeeling.

Zie daar eene moeijelijkheid die vroeger nooit kon plaats hebben. Wat heeft nu de Commissie op voorstel van den Directeur besloten:

De teekening der 1° Afdeeling om de grootere moeijelijkheid in waarde gelijk te stellen aan die der beide andere Afdeelingen, en aan de drie jongelieden ieder een buitengewone Medaille van dezelfde waarde toe te kennen. En de Koninkl. Med., aangezien er maar *eene* is, en dus aan geen drie verschillende personen kan gegeven worden, in te houden. Zoo is het zeker eerlijk en goed. Verder is bepaald: daar op de Bouwkunde door het verlies van een der leerlingen, ook geen Koninkl. Med. uitgereikt kan worden, en de prijsuitdeeling allen luister mist als het voornaamste ontbreekt, die plegtigheid uit te stellen, tot na den volgenden Cursus.

Verder wordt er jaarlijks door den Directeur, een zeer uitgebreid verslag over den toestand van het Instituut aan de Commissie ingeleverd. Dit is een groot uitgewerkt, officieel stuk. Hieruit heeft nu natuurlijk de Commissie geput om haar verslag aan den Gemeente-Raad te doen, en opdat nu ook het Bredasche publiek goed op de hoogte zou zijn, dat de Commissie aan den Gemeente-Raad verklaard heeft, dat men op het Instituut zulke groote vorderingen maakt, dat men, om eerlijk te zijn, in plaats van *eén*, *drie* Koninkl. Med. zou moeten toekennen, of er maar *eene hebbende*, die moest inhouden, staat er in een officieel stuk in uwe courant, eenvoudig weg: »Dat er geene termen zijn om de Koninkl. Med. uit te reiken en dat er dus geene prijsuitdeeling zal zijn!!"

Men moet bekennen dat het kort en bondig is. Vader *Hooft* zou moeite gehad hebben om een denkbeeld in korter woorden te wringen. Maar het is niet aan een ieder gegeven om het te verstaan, en het zou kunnen gebeuren dat het Bredasche publiek even bekrompen was als ik, en daaruit juist het omgekeerde had begrepen, namelijk, dat de zaken op het Instituut zoo slecht stonden, dat er aan geen prijsuitdeeling te denken was.

Dat nu door deze wijze van voorstelling het geheele personeel van het Instituut zeer teleurgesteld was en de leerlingen, die voor hun werken eene groote aanmoediging verdient hadden, ontmoedigd en bitter gekrenkt waren, spreekt van zelf.

De Commissie en Directeuren begrepen dat in dit geval het houden van eene tentoonstelling, zoo spoedig mogelijk en op dagen dat het Publiek die het best bezoeken kon, het eenigste en ook het waardigste middel zou zijn, om den kwaden indruk weg te nemen, overtuigd dat een enkel bezoek bij het Instituut elke verkeerde uitlegging van die misselijke voorstelling zou vernietigen.

En ik Mijnheer de Redacteur, rekende het mijn pligt, om goed en grondig de zaak te onderzoeken, en dan uwe welwillende medewerking te vragen, om het publiek op de ware hoogte van de zaak te stellen.

Ik heb de eer te zijn,

Een uwer lezers.

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Rotterdam 10 u.; 2 u. 45 m.

» van Breda 6 u. 50 m.; 12 u. 35 m.; 5 u. 20 m.

» van Antwerpen naar Rotterdam en Breda 7 u. 45 m.; 12 u. 20 m.

» alleen naar Breda en Moerdijk 5 u. 25 m.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 10 Julij tot en met 16 Julij 1859. 0 Mann. 2 Vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 10 Julij tot en met 16 Julij 1859. 1 Huwelijk.

STERFGEVALLEN.

Van 10 Julij tot en met 16 Julij 1859. 4 Mann. 2 Vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 15 Julij.

TARWE en ROGGE in een doen met weinig handel. Verkocht van Tarwe: 130 ℔ Jar. bonte Pools *f* 303; 129 ℔ dito *f* 307. Van Rogge: 125 ℔ Galatz *f* 175; 125 ℔ Jar. Pruiss. *f* 182.

GERST, HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD: $1^1/_2$ P. vl. hooger; Zeeuwsch $57^1/_2$ P. vl., op 9 vaten Olie te leveren in Sept. 58 P. vl., in Oct. 59 P. vl.

LIJNZAAD prijshoudend; 108 - 109 ℔ Bombay *f* 315.

RAAPOLIE williger; op 6/w. *f* $35^1/_2$; Vlieg. *f* $34^1/_2$; 1 Sept. *f* $34^1/_2$ à *f* $34^1/_2$; 1 Oct. *f* $34^1/_2$ à *f* $34^3/_4$; 1 Nov. *f* $34^1/_2$ à *f* 35; 1 Dec. *f* $34^3/_4$ à *f* 35; 1 Mei e. k. *f* $35^1/_2$.

LIJNOLIE. Op 6/w. *f* $33^1/_4$; Vlieg. *f* $32^1/_4$; 1 Sept. *f* $32^1/_4$; 1 Oct. en Nov. *f* $32^1/_4$; 1 Dec. *f* $32^3/_4$.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* 37.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks *f* 60 à *f* 66.

LIJNKOEKEN, per 104 st. *f* 8 à *f* $10^1/_2$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 14. Julij 1859.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van	f 6,50	tot f	9,30.
Het dito dito Oude witte Tarwe	»	» 8,00	» »	8,60.
Het dito dito Rogge Nieuwe	»	» 6,30	» »	7,00.
Het dito dito Rogge Oude	»	» 5,60	» »	5,85.
Het dito dito Boekweit Oude	»	» 5,00	» »	5,40.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	»	» 0,00	» »	0,00.
Een dito pond Boter	»	» 0,90	» »	0,92.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	»	» 1,40	» »	1,70.
Het 1000 Eiken Telhout	»	» 4,10	» »	4,25.
Het 1000 Doof Hout			»	2,75.
De kar Spaanders			»	4,10.
De » Struiken			»	4,50.
De 100 Mutsaard	van	f 3,50	tot »	4,00.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *Julij*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{1}{8}$, $\frac{5}{8}$; 3 pCt. 77; 4 pCt. $97\frac{1}{4}$, $\frac{5}{8}$; Handelm. $127\frac{1}{2}$; Rusland 5 pCt. $104\frac{3}{4}$; dito 1828—29 $102\frac{1}{2}$; 4 pCt. 1840 87; 5 pCt. 1854 $94\frac{3}{4}$; dito 1855 $100\frac{3}{8}$, $\frac{7}{8}$; Spanje $1\frac{1}{4}$ pCt. $31\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{5}{16}$; 3 pCt. Binnenl. 41, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Oostenr. Metall. 5 pCt. $57\frac{7}{8}$, $58\frac{3}{8}$; Zilver Nat. 5 pCt. $61\frac{1}{2}$, 62; Zilver 1849—54 $74\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $30\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$.

Advertentiën.

VEREENIGING VOOR HANDEL EN NIJVERHEID TE BREDA.

In de ALGEMEENE VERGADERING, gehouden op 14 dezer, zijn tot *Kandidaten* voor den Gemeente-Raad *geproclameerd* de Heeren:

Mr. J. F. C. J. DE ROY.
J. C. VAN MIERLO HEz.
J. REIJNDERS.
A. H. KUPPENS.
Es. J. A. KERSTENS.

BREDA, den 15. Julij 1859.

Nameus de Directie:

J. REIJNDERS,
Comm.-Adm.

NB. *Dingsdag* 19 *Julij* 1859 van 9 tot 5 ure stemming.

De Ondergeteekende; Voorzitter der Commissie uit de Staten der Provincie *Noord-Brabant* van een verbeterd Scheeps- en Uitwaterings-Kanaal in het Arrondissement *Breda*, brengt aan de daarbij belanghebbenden ter kennisse, dat de daartoe betrekkelijke PLANTEEKENINGEN en MEMORIE VAN TOELICHTING ter inzage zijn gelegd ten huize van den Heer Mr. R. J. VAN MIERLO, Secretaris der Kamer van Koophandel, te *Breda*, en wel gedurende de maanden *Julij* en *Augustus*, des *Dingsdags* en *Vrijdags* van iedere week, des voormiddags van elf tot één uur.

De Voorzitter voornoemd,
Mr. CHARLES VAN DAM.

ARGENTERIE CHRISTOFLE & C°.

Voor denzelfden prijs als te Parijs.

Couverts de table, per **12** *couverts* (**24** *stuks*) *f* **34.50.**

Soep-, Saus-, Groente- en Suikerlepels, Saladelepels en Vorken, Trancheermessen en Vorken, Tusschengeregten, Suikertangen, Strooijers, Kandelaars, Flesschenbakken, Tafelbellen, Punschlepels, Servettebanden, Notenkrakers, Theebussen, Blakers, Messenleggers, Zout- en Peperstellen, etc., etc.

Voor oude voorwerpen wordt $\frac{1}{2}$ der betaalde gelden teruggegeven.

Dagelijks te ontbieden, of te bezigtigen ten Kantore van den Algemeenen Commissie-Handel van

HENRI SPRENGERS,
Nieuwstraat, N°. 200 bis.

2de Regiment Vesting-Artillerie.

AANBESTEDING voor het leveren van VLEESCH en VET ten behoeve van het alhier in bezetting liggende gedeelte van genoemd Regiment, ingaande 1 Augustus 1859 en eindigende 31 Julij 1860.

De Voorwaarden dezer Aanbesteding liggen van heden af aan ter lezing in het Koffijhuis genaamd *het Hof van Holland*.

De gesloten billetten zullen de inschrijvers uiterlijk voor des middags ten 12 uur van den 25. Julij aanstaande bij den Kolonel-Kommandant van gezegd Regiment moeten bezorgen.

BREDA, den 16. Julij 1859.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN GEZAAGD HOUT,

op 3 maanden Crediet,

Op *Vrijdag den* 22. *Julij* 1859, des voormiddags ten 10 ure, op het *Kasteelplein*, bestaande in:

GREENEN-, VUREN- en DENNEN DEELEN en RIBBEN, VLOT-, SLIJP- en SNEEDEELEN, SCHROTEN en LATTEN, eenig EIKENHOUT, enz.

Twee uren vóór de Verkooping aldaar te zien.

ONVERGELIJKELIJK IN KRACHTIGE UITWERKING IS DE UITVINDING VAN HET

EAU TONIQUE,

als behoedmiddel tegen het uitvallen van het haar, van den Scheikundige CHALMIN.

Dit mengsel belet onfeilbaar het UITVALLEN van het haar; het bewaart het tegen KLEURVERANDERING en ZUIVERT het volmaakt; het maakt het dik, lenig en glanzend, en verhindert het grijs worden.

De prijs per flacon, voor de echtheid waarvan wordt ingestaan, is *f* 1,75.

De fabrijk is gevestigd te Rouaan, Rue de l'Hôpital, 40, en in alle steden van Frankrijk zijn dépôts; terwijl het hoofddépôt voor Nederland gevestigd is te Rotterdam bij den Heer CH. COUCKE, Kapper, en te Breda bij den Heer VAN TOMME.

URBANUS PILLEN

bereid volgens het aloude en echte recept,

waarop men in het bijzonder attent maakt,

zijn zeer nuttig in ongesteldheden der **Maag** en werken heilzaam op de **Spijsvertering;** zij zijn uitmuntend tegen **Gal, Scherpte** in het **Bloed** en **uitslag** der **Huid;** zij zijn **zacht laxerend** en **Slijm-afdrijvend.** Verzegelde doozen van $37\frac{1}{2}$ Ct. en dubbele doozen zijn verkrijgbaar in onderstaande Depôts:

Axel, Verbeek Vrolijk.	Oosterhout, Wed. C. de Smeets.
Bergen op Zoom, D. Pouwels.	Rosendaal, M. van Leeuwen.
Breskens, A. van Overbeeke.	Sas van Gent, J. Thompson.
Dordrecht, J. A. van de Ven.	Schoondijke, A. J. Bronswijk.
Eindhoven, A. Beguin.	Sluis, P. J. Evers.
Geertruidenberg, H. Hansen.	Steenbergen, J. van de Kar.
Gorinchem, H. F. de Mol.	Tholen, T. J. Maas.
Helmond, A. H. Martin.	Veen (bij Heusden), J. Branderhorst.
Hulst, Th. Annaert.	Vlissingen, Buchel.
Middelburg, J. F. Stades, Apotheker.	Willemstad, A. P. Timmers.
Neuzen (ter), J. W. Houtzager.	Zierikzee, F. J. V. la Brand.

DU BARRY'S

Revalenta Arabica

is geen Medicament, maar een voedsel, dat zeer gunstig op de spijsverteringsorganen werkt, en daardoor eene menigte ziekten en onpasselijkheden genezen en voorkomen kan. Er zijn voorbeelden in groote menigte, dat zij ZONDER HULP VAN MEDICIJNEN langdurige ongesteldheden genezen heeft. Duizenden hebben openlijk verklaard, dat zij hunne genezing aan haar te danken hebben. *Men kan ze zonder inconvenient gebruiken, en de genezing volgt gewoonlijk spoedig.*

Zij is voor kinderen en volwassenen als ontbijt zeer aan te bevelen. Zuigelingen kunnen er mede gevoed en groot gebragt worden. Zieken kunnen geen beter diëet houden, dan zich bij de REVALENTA *te bepalen.* Ze kan op verschillende wijze zeer smakelijk gereed gemaakt worden.

De echte REVALENTA van de Heeren BARRY DU BARRY EN C°., 77 Regenstreet Londen, wordt alleen verkocht door het VERKOOPHUIS en deszelfs Depôts.

Men lette er op, dat ieder Bus tot waarborg der echtheid, door F. VON WINDHEIM EN C°., Verkoophuis, geteekend is.

De prijs der REVALENTA is $87\frac{1}{2}$ Ct., *f* 2, *f* 3.50, *f* 8, *f* 16.

Amsterdam, Verkoophuis.	Leur, L. van den Berg.
Breda, Wed°. Wiercx Folla.	Oosterhout, Gebr. Driessen.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Steenbergen, W. v. d. Kar.
Eindhoven, A. Beguin.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Helmond, A. H. Martin.	Tholen, T. J. Maas.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.

En in de andere Steden in de bekende Depôts.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.